

**JAMHUURIYADDA FEDERAALKA
SOOMAALIYA
BAARLAMAANKA FEDERAALKA
SOOMAALIYA**

**QARAAR KU SAABSAN
HABRAACA ANSIXINTA WAX-KA-
BEDDELKA DASTUURKA KMG**

7d.

Muqdisho: ____/____/____

Qodobka 1aad:

Xilka iyo Awoodaha Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka

1. Ka doodista, wax-ka-bedelidda iyo ansixinta Dastuurka KMG waxaa awood u leh Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya si waafaqsan Qodobada 63, 71 iyo 136 ee Dastuurka KMG ah.
2. Si waafaqsan Qod.133(8) ee Dastuurka Federaalka KMG ah, Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka wuxuu u xilsaaran yahay:
 - (a) Diyaarinta soojeedimaha dib u eegista iyo wax ka bedelidda Dastuurka iyo warbixinnada la xiriira si waafaqsan Qod. 134(7)(b) iyo sharciga lagu ansixinaayo Dastuurka;
 - (b) Inuu dadweynaha ku wargaliyo soo jeedimaha iyo warbixinnada la xiriira, siiyana fursado ku filan inta suurtagal ah dhageysiga dadweynaha si waafaqsan Qod.133(8)(b) iyo (c) ee Dastuurka KMG ah;
 - (c) Inuu la tashado xubnaha Baarlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya si waafaqsan Qod.133(8)(d);
 - (d) Inuu howlgeliyo Golayaasha sharci-dejinta Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka, soona gudbiyaan aragtidooda marka la isla meel dhigana lagu daro soojeedimaha wax ka bedelka.
3. Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka, kadib marka uu soo gabagabeeyo howlgallada ku xusan Faqrada 1aad ee Qodobkan, wuxuu hindise sharciyeedka soojeedimaha wax ka bedelka Dastuurka iyo warbixinnada la socda u gudbinayaa Guddoonka Labada Aqal ee BFS si ay uga gutaan waajibaadkooda si waafaqsan Qod. 133(10) ee Dastuurka.

Qodobka 2aad:

Kulamada Wadajirka BFS ee Gaarka ah

1. Guntanka kulamada wadajirka laba aqal ee gaarka ah wuxuu ku qabsoomayaa in ay goobjoog yihiin boqolkiiba kontan iyo hal dheeri ah (50%+1) tirada guud ee Aqal kasta.
2. Guddomiyaha Golaha Shacabka iyo Guddoomiyaha Aqalka Sare ee BFS waxay kulan wadajir ah la yeelanayaan Guddiyada Joogtada ah si ay isula meel dhigaan una soo saaraan shintiris waqtiyeysan oo ku saabsan kulamada wadajirka u gaarka ah ka doodista iyo ansixinta hindise sharciyeedka soojeedimaha wax-ka-beddelka Dastuurka uu soo gudbiyay Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka.
3. Shintiriska mideysan waa in uu si cad u tilmaamaa:
 - (a) Qorshe-howleedyada ay fulinayaan Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka, Guddiga Madaxabannaan ee Dib-u-eegista iyo Hirgelinta Dastuurka iyo howlaha kale ee ay qabanayaan hay'adaha dowladda ee ku xusan Qod. 3aad ee habraacaan.
 - (b) Diyaarinta iyo muddeynta arrimaha u baahan wada-xaajoodka siyaasadeed, si ay ugu gudbiyaan Golaha Wadatashiga Qaranka, go'aanadoodana ula wadaagaan Guddiga Madaxabannaan ee Dib-u-eegista iyo Hirgelinta Dastuurka si ay ugu soo diyaariyaan hab qoraal qaanuuneed.
4. Inta ay socdaan kulamada wadajirka u gaarka ah ka doodista iyo ansixinta soojeedimaha Dastuurka, shir-guddomiyaha kulamada wadajirka ah ma yeelanayo cod aan ka aheyn marka codadka ay barbar dhac noqdaan si waafaqsan Xeer-hoosaadyada labada Gole ee BFS.

5. Kulamada wadajirka u gaarka ah ka doodista iyo ansixinta soojeedimaha wax-ka-bedelka Dastuurka waxaa la raacayaa habraacaan si waafaqsan Cutubka 15aad ee Dastuurka KMG ah.

Qodobka 3aad:
Soojeedinta Wax-ka-beddelka

1. Guddiga Madaxabannaan ee Dib-u-eegista iyo Hirgelinta Dastuurka wuxuu hadba Cutubyada Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurku u xilsaaro kasoo diyaarinayaa qabyo-qoraalka dib-u-eegista Dastuurka oo siiqaysan iyo warbixinta la socota kuna soo celinayaa Guddiga Dib u Eegista iyo La-Socodka Hirgelinta Dastuurka;
2. Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka kadib markuu ka baaraandego iskuna raaco soojeedimaha Guddiga Madaxa bannaan ee Dib u Eegista iyo Hirgelinta Dastuurka wuxuu:
- (a) **Marxaladda kowaad** warbixintiisa dib u eegista Dastuurka u gudbinayaa Guddoonka Labada Gole ee BFS loona qaybinayaa kulanka wadajirka u gaarka ah dib-u-eegista Dastuurka iyadoo aysan jirin wax dood ah oo ku saabsan nuxurka soojeedimaha wax-ka-baddelka aan ka ahayn codsi caddeymo iyo weydiimo la xiriiira arrimaha ku xusan faqradda (b) ee qodobkaan.
 - (b) Guddiga Dib u Eegista iyo La-Socodka Hirgelinta Dastuurku wuxuu marxaladda kowaad warbixintiisa diiradda ku saarayaa:
 - (i) Ujeedooyinka sharciga qabyo qoraalka iyo hadafka uu gaaristooda higsanaayo;
 - (ii) Waafaqsanaanta Dastuurka soojeedimaha wax ka bedelka;
 - (iii) Qorshe howleedyada Guddiga Dib u Eegista iyo La-Socodka Hirgelinta Dastuurka u toog hayo fulintooda;
3. Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka iyagoo kaashanaya Guddoonka Labada Gole BFS waxay hay'adaha hoos ku xusan u gudbinayaan qoraal iyagoo ka codsanaya in ay aragtiyadooda qoraal ugu soo gudbiyaan Guddiga muddo 45 maalmood gudohooda ah;
- (a) Madaxweynaha JFS;
 - (b) R/Wasaaraha XFS oo la soo tashanaya Golaha Wasiirrada;
 - (c) Guddoomiyaha Maxkamadda Sare;
 - (d) Guddoomiyaha Maxkamadda Dastuurka;
 - (e) Xukuumadaha Dowlad Goboleedyada;
 - (f) Golayaasha Wakiilada Dowlad Goboleedyada;
 - (g) Bulshada rayidka ah iyo khubaro kasta oo takhasus gaar ah leh.
4. Aragtida hay'addaha ku xusan faqradda 3aad ee Qodobkan oo lagu dhafay fiirooyinka Guddiga Dib u Eegista iyo La-Socodka Hirgelinta Dastuurka, waxaa loo xilsaarayaa Guddiga Madaxa bannaan ee Dib u Eegista iyo Hirgelinta Dastuurka si ay usoo qodobeeyaan una siiqeeyaan soojeedimahaas si waafaqsan Qod. 133 ee Dastuurka KMG ah muddo 30 maalmood gudahood.
5. Guddiga Dib u Eegista iyo La-Socodka Hirgelinta Dastuurka marka uu helo kana soo baaraandego qodobada ay soo gudbiyeen Guddiga Madaxa bannaan ee Dib u Eegista iyo Hirgelinta Dastuurka, wuxuu diyaarinayaa warbixinta dib u eegista Dastuurka oo ay ku lifaaqantahay soojeedimaha wax-ka-bedelka Dastuurka una gudbinayaa Guddoonka labada aqal ee BFS.
6. Guddiga Dib-u-eegista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka wuxuu kaloo labada Aqal ee BFS u gudbinayaa soojeedimaha ku saabsan:
- (a) Shintiriska kulamada guud ee ladaba Aqal ay kaga doodayaan kuraal ansixinayaan qodobbada dib-u-eegista dastuurka;

- (b) Mashruuc Sharci oo lagu ansixiyo natiijada wax-ka-beddelka Dastuurka.
(c) Mashruuc kasta oo hortabin u leh wax-ka-beddelka dastuurka.

Qodobka 4aad:

Marxaladda labaad:

Ka Doodista Wax-ka-beddelka Dastuurka

1. Soojeedimaha wax-ka-beddelka Dastuurka waxaa looga doodayaa cutub cutub ayadoo la raacayo jadwalka doodda.
2. Si waafaqsan Qaraarka BFS ee soo baxay 27 Luulyo 2015 ee xeerinaya habraaca loo marayo dib-u-eggista Dastuurka, Guddiga La socodka wuxuu hortabinta doodda qodobada wax-ka-baddelka lagu sameeyey u kala saaraya: a) qodobo farsamo b) qodobo u baahan wada-xaajoodka siyaasadeed.
3. Xubnaha labada gole ee BFS waxa ay marka hore ka doodayaan qodobada farsamada ah; kadibna waxa ay ka doodayaan qodobada u baahan heshiiska siyaasadeed.
4. Si waafaqsan jadwalka doodda, xildhibaan kasta wuxuu qodobka/qodobada laga doodayo fikradiisa ka dhiiban karaa hal mar, hadal-jeedintiisuna kama badnaan karto 10 daqiiqo.
5. Muddada ay socoto dooddu, Guddiga la socodka oo kaashanaya Guddiga Madaxabannaan waxay ka jawaabaya su'aalaha ka dhasha doodda xubnaha BFS ee la xiriira cutubyada wax ka bedelka lagu sameeyay.
6. Shir-guddoonku wuxuu xaqiijinayaa in ay idlaatay doodda cutub kasta, wuxuuna ku dhawaaqayaa inuu ka gudbay marxaladda labaad.
7. Guddiga La-socodka wuxuu xaqiijinayaa in Guddiga Madaxabannaan uu qabtay maxdarka hadal-qoraalka, codka iyo muuqaalka la duubay si loogu daro soojeedimaha wax-ka-baddelka, loona keydiyo.

Qodobka 5aad:

Marxaladda Seddexaad:

Codeynta iyo Ansixinta Soojeedimaha Wax-ka-beddelka Dastuurka

1. Marxaladda Seddexaad oo ah marxaladda codeynta iyo ansixinta soojeedimaha wax-ka-beddelka waxa ay ka bilaabanaysaa in loo qaybiyo nuqulka soojeedinta wax-ka-baddelka kama dambeysta ah xubnaha labada gole ee BFS, kaas oo lagu soo dhafay fiirooyinka iyo ra'yiga/aragtida ay xildhibaanada labada Gole soojeediyeen inta lagu guda jiray marxaladda labaad, sidoo kalana lagu soo daray natiijoyinka la-tashiyada iyo aragtidiisii iyo faalooyinka la xiriira qodobbada u baahnaa heshiiska siyaasadeed ee lagu soo bandhigay marxaladda 2aad.
2. Dood kooban ayaa laga sameenayaa cutub kasta, ayadoo mudnaan gaar ah la siinayo qodobbada isbeddelka wax-ku-oolka ah lagu sameeyey.
3. Inta aan laga gudbin cutub kasta, waxaa soojeedimaha wax looga beddeli karaa oo keliya soojeedin ay Guddoonka labada Aqal soo gaarsiiyaan xubnaha Guddiga Dib-u-eggista iyo La-socodka Hirgelinta Dastuurka ama ugu yaraan lix meelood meel (1/6) tirada guud ee gole kasta ee BFS, ka hor 24 saacadood.
4. Guddoonku haddii uu u arko in:
 - (a) Nuxurka soojeedintu khilaafsan tahay nidaamka ama ka baxsantahay mowduuca qodobka laga doodayo, wuxuu awood u leeyahay in soojeedinta (ama mooshinka) uu diido kuna celiyo xubnaha soo gudbiyay;
 - (b) Haddiise codsiga soojeedinta uu oggolaado, wuxuu qoraalka soojeedinta wax ka beddelka u bandhigayaa kulanka wadajirka ah ee labada aqal, iyadoo horta loo codeynayo soojeedinta wax-ka-beddelka; haddii soojeedintu hesho taageero aqlabiyad boqolkiiba kontan iyo hal dheeri ah

(50%+1) tirada guud ee xildhibaanada labada gole ee BFS, waxaa toos loogu darayaa nuqulka kama dambeysta ah ee Dastuurka ee sugaya ansixinta; haddiise ay taageero weyso waxaa sidaas ku ansaxaya qormada asalka ah ee Baarlamaanka la horkeenay.

5. Cutub kasta oo ka doodistiisu soo idlaato wuxuu ku gudbayaa aqlabiyad boqolkiiba kontan iyo hal dheeri (50%+1) tirada xildhibaanada goobjooga ah ee codeynaya.
6. Soojeedinta wax-ka-beddelka kama dambeysta ee cutubyada Dastuurka oo idil waxaa kulan wadajir ah ku ansixinaya saddex meelood labo meel (2/3) tirada guud ee xildhibaanada Golaha Shacabka iyo saddex meelood labo meel (2/3) tirada guud ee xildhibaanada Aqalka Sare si waafaqsan Qodobka 136 (1) ee Dastuurka KMG ah.
7. Qaabka codeyntu waxay noqonaysaa gacan-taag, qoraal ama magac u yeeris muddada codeyntu socoto si waafaqsan Qaraarka Ansixinta Dastuurka ee uu soo saarayo Baarlamaanka JFS.
8. Nuqulka Dastuurka uu ansixiyay BFS waxaa loo dirayaa meelmarinta Madaxweynaha JFS, wuxuuna dhaqangeliyaa marka lagu soo saaro Faafinta Rasmiga ah.
9. Dastuurka lagu soo saaray Faafinta Rasmiga ah waxaa goortii ay haboonaato oo daruufuhuna saamaxaan loo bandhigayaa shacbiga JFS si ay si kama dambeys ah ugu ansixiyaan afti dadweyne si waafaqsan Qod. 136(2).

Qodobka 6aad:
Meelmarinta Dastuurka

Nuqulka Dastuurka uu ansixiyay BFS waxaa loo dirayaa Madaxweynaha JFS si uu muddo soddon (30) maalmood gudahood ah oo ka bilaabata taariikhda Guddoonka Golayaashu u gudbiyeen, si uu ugu meelmariyo Xeer-Madaxweyne si waafaqsan Qodobka 85aad ee Dastuurka.

Qodobka 7aad:
Aftida Shacbiga iyo Dhaqangalka Dastuurka

1. Dastuurka Cusub ee JFS wuxuu SI KU-MEEL-GAAR-AH U DHAQAN GELAYAA markii lagu soo saaro Faafinta Rasmiga JFS, wuxuuna dhaqan joogta ah yeelaaya markii lagu kordhiyo qodobada kasoo baxa heshiiska wadahaadalka Soomaaliya iyo gobollada soomaaliyeed ee Somaliland, Shacbiguna si kama dambays ah ugu ansixiyo Afti Qaran.
2. Aftida waxaa ka qayb gelaya cod bixiyaasha muwaadiniinta Soomaaliyeed oo idil, cod bixiye kasta waxuu xaq u leeyahay in uu oggolaado ama diido Dastuurka, isagoo dhiibanaya cod madax-bannaan, sir, toos iyo shakhsi ah, loona siman yahay si wafaqsan sharciga aftida.
3. Ansaxinta aftida waxaa leh Maxkamadda Dastuurka, waxayna go'aankeeda ku dhawaaqaysaa sodon (30) maalmood gudohood oo ka bilaabanaysa maalinta cod-bixintu xiranto, muddadaas gudaheeda Maxkamadda Dastuurka waxay kaloo go'aan kama dambeys ah ka garaysaa dacwadaha la xiriira afti-qaadidda, natiijada aftida waxaa lagu sheegaya go'aanka anxsaxinta Maxkamadda Dastuurka.
4. Haddii ansaxinta aftida dhici weydo, waxaa la qaadayaa afti cusub, saddex bilood gudahood, laga bilaabo tariikhda go'aanka Maxkamadda Dastuurka.

Qodobka 8aad:
Natiijada aftida

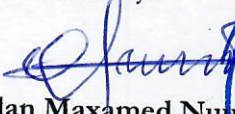
1. Haddi natiijada aftida dadweyne uu Dastuurku heli waayo aqlabiyadda muwaadiniinta codeeyay, waxaa lagu dhaqmayaa Dastuurka cusub ee uu ansixiyey Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya.
2. Natiijada aftidu haddii ay noqoto oggolaasho, Dastuurku wuxuu noqonayaa mid leh ku dhaqan joogto ah.

Qodobka 9aad:
Faafinta Dastuurka

1. Dastuurka BFS ansixiyey oo Xeer-Madaxweyne lagu meelmariyey waxaa lagu soo saarayaa Faafinta Rasmiga ah ee Jumhuuriyadda Federaalka Soomaaliya si waafaqsan Qod. 85aad ee Dastuurka.
2. Si muwaaddin kasta uu xog-ogaal ugu noqdo nuxurka Dastuurka waxaa lagu faafinayaa qalabka warbaahinta ee Dawladda.
3. Dhammaan hay'adaha Dawladda, muwaaddiniinta Jumhuuriyadda iyo qof kasta oo kale oo ku hoos nool awoodda JFS, waxaa waajib ku ah in uu si daacad ah u dhowro uguna hoggaansamo Dastuurka oo ah saldhigga shuruucda JFS.

Qodobka 10aad:
Dhaqangalka Qaraarka Habraaca

Qaraarkani wuxuu dhaqangelayaa marka uu ansixiyo Barlamaanka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Xil. Sh. Aadan Maxamed Nuur
Guddoomiyaha Golaha Shacabka

Sen. Cabdi Xaashi Cabdillaahi
Guddoomiyaha Aqalka Sare

